

Üksildase uitaja mõtisklused 108.

Läinud korral rääkisinsid teile, kuidas meie koolides nüüdsest emakeele hindeid tunnistusele panna tuleb, et sinna, kus oli varem üks hinne, tuleb nüüd hindeid panna neli, sest tunnistusele pannakse nii kommunikatiivsete oskuste (lugemise, kuulamise, kõnelemise), keeleteadmiste/õigekirja ja kirjanduse hinne kui ka kokkuvõttev emakeelehinne.

Täna tahan sinuga, armas lugeja, arutada, mida annab veel teha, et allesjäänudki pedagoogid koolist lahuksid ning et ülikoolide lõpukursustel ei tuleks pähegi kooli tööle minna. Tehtud on ju selleks iseseisvusaastate jooksul tohutult palju: klassijuhataja töö mittetasustamine, riigikassamid, peamaks ja need lõpmatud juhendid, käsud, direktiivid, mida ministeerium koolidesse alailma laiali saadab. Kõik mainitu teenib ühist suurt ja üllast eesmärki – muuta õpetaja elukutsel noortele sedavõrd vastuvõetamatuks, et tööd koolis seostaks vangivalvuri, sanitari, sibi, hauakaevaja või muu ühiskonnas marginaalseks peetava professioniga.

Kuid meil on ikka veel lubamatult suur hulk õpetajaid-entusiaste, kes kõigele vaatamata oma tööd armastavad. Meil on pedagooge, kes mõtlevad oma ajudega, kirjutavad artikleid, koostavad õpikuid, annavad intervjuusid, lühidalt – nad on meie haridusministeeriumi kollektiivse pinnuks silmas. Kuidas saada jagu just neist? Korduvad ministeeriumi ametnike pöördumised Tallinna linnavalitsuse poole soovitusena üks või teine koolijuht lahti lasta ei anna tulemusi.

Oleksin ma ministeeriumi üldhariduse osakonna juhataja, saadaksin koolidesse direktiivi, mille kohaselt kõik õpetajad ja koolijuhid peavad sooritama langevarjuga hüppeid lennukilt või helikopterilt. Te ütlete, et Mait Klaassen ei kir-

LAURI LEESI

juta paberile alla. Küll ta kirjutab. Esiteks on üldhariduse osakonna juhataja ilus naine ja galantse meesterahvana ei taha härra minister alluvale, ja veel daamile, äraütlemisega tusatuju tekitada. Maja on ühtne kollektiiv, tusatuju tuleb ahelreaktsioonina ministri kabinetti tagasi ja siis on kogu maja traumeeritud. Pealegi võib hiljem iga direktiivi tühistada. Aga see kõik võtab aega ja härra minister saab oma kaks-kolm kuud rahulikult hinge tõmmata.

Palju annaks õpetajate kiustumise vallas ära teha uute aineprogrammide juurutamisega. Nii nõutakse juba praegu ajaloo õpetajailt, et nad 8. klassis kahe õppetunniga nädalas võtaksid läbi maailma ajaloo alates Louis XIV kuni Teine maailmasõjani. Ma ei piirduks sellega. Ajaloo õpetajailt võiks nõuda uue materjali ettekandmist aleksandriinides ning et üht või teist ajaloolõiku illustreeritaks mitte ainult vastava ajastu muusika, vaid ka selle ajalooetapi tantsusammudega (*cotillon, masurka, polonees, valss, tšarleston, twist, rumba* jt). See oleks näide erinevate õppeainete integratsioonist.

Nii riiklikud kui ka munit-sipaalstruktuurid võiksid se-

nisest enam õhutada õpilaste ja õpetajate vahelist vaenu. Loosung *homo homini lupus est* saagu mitte ainult Karksi-Nuia linnavalitsuse deviisiks, vaid kogu Eesti hariduspoliitika nurgakiviks. Nii saaksid igas Eestimaa alevis ning linnas just koolid ja õpetajad üleüldise rahulolematuse ning stressi maandamise vahendiks. Siin on oma loogika. Võtame Maapanga juhtumi. Kus said hariduse selle panga juhid? Selles ja selles koolis. Selge! See ja see kool on halb kool. Võtame Läätsa kalatööstuse pankroti. Kus õppisid siinsed töötajad? Kuressaare kahes keskkoolis. Süüdi on Saaremaa õpetajad, kes nii halvasti lapsi eluks ette valmistavad.

Praegu õhutab professionaalsel tasemel ühiskonna ja kooli vahelist vaenu üksnes ajakiri Luup. Miks ei võiks koolide ja õpetajate mõnitamisele kaasa aidata ka Eesti Päevaleht, Postimees, Sõnumileht, Maaja, Eesti Loodus, Favoriit, Kroonika, Seltskond jt? Kust aga võtta nii kõrgel tasemel informaatoreid nagu eksamikeskuse direktor?

Pakun välja oma kandidatuuri. Võin avada ükskõik millises lehes rubriigi *Süüdi on õpetaja*, kus ma hea raha eest mustan kolm korda nädalas ükskõik millist kooli või õpetajat. Noored! Ärge te jumala pärast õpetajaks hakake! Eestis on õpetajal sama elu, mis tuntud laulus Venemaa kolhoosnikul: "Olen vae- ne õpetaja Eestis / täisid täis ja ilma püksata / võtaks la-lalaa... / lehma ma ei jõua pidada...".